

Ἀρχιμ. Σαράντη Σαράντου
ἐφημερίου Ἱ. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἀμαρουσίου

“Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ Θεοῦ στήν οἰκογένεια”

Κληρικολαϊκό Συνέδριο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς
Ἱερός Ναός τῆς Παναγίας Νέας Ἐρυθραίας
Τρίτη 21 Μαρτίου 1989

Σεβασμιώτατε,

Σεβαστοί Πατέρες καί συλλειτουργοί

Ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί

Εἶναι ἀληθινά ἐξαιρετική εὐκαιρία ἡ σημερινή ἐν Χριστῷ σύναξη, πού πραγματοποιεῖται μέ τή σεπτή εὐλογία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας. Αὐτός ὁ λόγος δέν ἀποτελεῖ μιά δεοντολογική τυπική φράση, ἀλλά οὐσιαστική υἱκή εὐγνωμοσύνη πρὸς τόν ποιμένα καί πατέρα ὅλης αὐτῆς τῆς ἐν Χριστῷ ἀδελφότητος γιατί εὐλογεῖ καί ἐνισχύει τέτοιες εὐκαιρίες πνευματικῆς οἰκοδομῆς καί συμπνευματισμοῦ, στίς ὄντως χαλεπές καί ἐσχατολογικές μέρες μας.

Ἐπιτρέψτε μου, λοιπόν, νά θεμελιώσω τήν εἰσήγησή μου σέ θεολογική βάση καί εἰδικότερα Ἐκκλησιολογική.

Ἡ ὄντως ἀληθινή οἰκογένεια εἶναι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἡ Μία, Ἁγία, Καθολική καί Ἀποστολική Ἐκκλησία, πού φανερώνεται ζωντανά στήν Θεία Εὐχαριστία. Κατά τή Θεία Λειτουργία σταδιακά ἡ ψυχή καί τελικά ὁλόκληρη ἡ ὕπαρξη τοῦ πιστοῦ ἐνώνεται πνευματικά διά τῆς δωρεᾶς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μέ τόν Θεό Πατέρα καί τόν Υἱό, τόν τέλειο Θεό καί τέλειο ἄνθρωπο, τόν Θεάνθρωπο Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό. Ἡ Κυρία Θεοτόκος, ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος, ὁ λύχνος τοῦ Φωτός, οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι, οἱ Ἅγιοι Μάρτυρες, οἱ Προφῆτες καί ὅλοι οἱ ἐν Χριστῷ ὄσιοι, ἡ οἰκογένεια τοῦ Οὐρανοῦ μέ τίς διάπυρες εὐχές τους δημιουργοῦν στή Λειτουργία μας τήν κατανουκτική ἐκείνη καί ἱερή ἀτμόσφαιρα, πού λύνονται τά πάθη, τά μίση, οἱ μικρότητες, οἱ ζηλοτυπίες, οἱ διαφορές καί αἰσθανόμενοι ἀδελφοί ὁ ἕνας μέ τόν ἄλλον ἐντασσόμεστε ὀργανικά στήν ἁγία Οἰκογένεια τῆς Ἐκκλησίας μας, στήν Οἰκογένεια πού κυριαρχεῖ ἡ θεοφάνεια. Κατά τόν ἱ. Χρυσόστομο, τόν Ὠριγένη καί ἄλλους Πατέρας “οἰκία κοινή πάντων ἐστίν ἡ Ἐκκλησία”.

Ἔχουμε ἀσφαλῶς παρακολοῦθῆσαι πολλές φορές Ἀρχιερατική Λειτουργία καί Ἱερατικό συλλείτουργο. Θά ἔχετε παρατηρήσει πῶς περιποιούμαστε τόν Ἐπίσκοπό μας, πού εἶναι ζωντανή εἰκόνα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, εἰς τύπον καί τόπον Χριστοῦ, ὅπως λέγει ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος, καί φορέας ὅλης τῆς χριστιανικῆς παραδόσεως. Τόν περιποιούμαστε, ὅπως περιποιῶνται τά καλά παιδιά τόν καλό πατέρα τους, πού ἀπέραντα τόν ἀγαποῦν! Καί στή συνέχεια, πῶς λειτουργεῖ ὅλο τό συλλείτουργο: Προσπαδοῦν ὅλοι οἱ πρεσβύτεροι ἐν φόβῳ Θεοῦ νά μὴν αὐτοπροβάλλονται, ἀλλά νά προσφέρουν ἀπλᾶ καί ταπεινά τιμὴ ὁ ἓνας στόν ἄλλον. Οὔτε πάλι ἐξαφανίζονται κάτω ἀπό κάποια ἀπολυταρχική ἐξουσία, ὅπως στοὺς Ρωμαιοκαθολικούς. Ὁ κάθε λειτουργός ἔχει τό πρόσωπό του καί τήν ἀξία του. Μέ αὐτό τό πρόσωπο καί μ’ αὐτή τήν ἀξία πού τοῦ ἔχει χαρίσει ὁ Θεός, προσφέρει τιμὴ καί ἀγάπη στόν πνευματικό πατέρα καί Ἐπίσκοπο καί ἀναμεταξύ τους. Οἱ κοσμικοὶ ἄνθρωποι, οἱ ἄνθρωποι πού δέν ἔχουν Ἐκκλησιαστικό φρόνημα, οἱ ὑπερήφανοι δηλαδή ἄνθρωποι παρεξηγοῦν αὐτήν τήν συμπεριφορά καί τή θεωροῦν κολακεία ἀνεπίτρεπτη. Ἴσως σέ κάποιες περιπτώσεις νά ἀναμειγνύεται ἡ ἀγάπη μέ τήν ἀνεπίτρεπτη κολακεία. Ὅμως στόχος ὅλων μας εἶναι νά φτάσουμε στήν τελειότητα ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς ἐν Χριστῷ πλουσίας ἀγάπης.

Μέσα στή ζωντανή Ὁρθόδοξη λειτουργία μας οἱ ἱεροψάλτες, τό στόμα τοῦ λαοῦ καί μέσα στό λαό, στά δύο παραδοσιακά ἀναλόγια τους καί ὄχι κρυμμένοι κάπου, ἄς ποῦμε στό γυναικωνίτη, διεγείρουν τό πλήρωμα τῶν πιστῶν μέ τή βυζαντινὴ παραδοσιακὴ ἁγιοπνευματικὴ μουσικὴ καί τό προσανατολιζοῦν σωστά στή δοξολογία τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Μέσα σ’ αὐτή τήν ἀληθινὴ ἐν Χριστῷ οἰκογένεια τῆς Θείας Εὐχαριστίας ὁ ἄνθρωπος κατανύγεται, δηλαδή λειτουργεῖ ἢ συνειδησὴ του, αἰσθάνεται τό κενό ἀπὸ τήν ἔλλειψη τῆς ἀγάπης καί τῆς ἀφοσιώσεως στόν Κύριο, τίς ὀλέθριες προσωπικές πτώσεις του, τά ἐγκλήματά του, τήν εὐχαριστία του πρὸς τόν Κύριο, τίς παραβάσεις του καί τίς ἀδικίες πού ἔκανε στοὺς ἄλλους. Φυσικό πνευματικό ἐπακολούθημα εἶναι ἡ αὐτοκατηγορία κατὰ τόν ἅγιο Νικόδημο, ἡ μεταμέλεια καί ἡ ἀπόφαση γιὰ νέα ζωή, πού πραγματικά ἐπιτελεῖται καί σταθεροποιεῖται μέ αὐτό τό λειτουργικό φρόνημα καί τή λειτουργικὴ διαδικασία. Ἄν αὐτὴ ἡ λειτουργικὴ νηπτικὴ ἐργασία προεκταθεῖ στή σκληρὴ καί ἀπάνθρωπη καθημερινὴ πεζὴ πραγματικότητα, μεταβάλλεται σταδιακά, μυστικά ἢ κόλαση τῆς καθημερινῆς ζωῆς σέ γλυκό πραγματικό (καί ὄχι φανταστικό) παράδεισο συνεργασίας, ἐπικοινωνίας, ἀρμονικῆς συμβιώσεως, ὁμαλῆς διαπροσωπικῆς σχέσεως μέ κάθε καλὸ ἢ κακό ἄνθρωπο.

Μέσα στήν ἁγία οἰκογένεια τῆς Θείας Εὐχαριστίας κληρὸς καί λαός ἀλληλοπεριχωροῦνται, ἀγκαλιάζονται ἀναμεταξύ τους καί ἀπὸ τῆ Χάρη τοῦ ἁγίου Πνεύματος καί συντελεῖται καί παρατείνεται στοὺς αἰῶνες τό θαῦμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἔτσι καταξιώνεται κάθε ἀνθρώπινη σχέση, ἔτσι ὅλοι μας μιλάμε τήν ἴδια γλῶσσα τῆς ἐν Χριστῷ λειτουργημένης ἀγάπης καί παρά τόν ἀδυσώπητο δαιμονικό καταστροφικό πόλεμο τελικὰ συνεννοούμαστε καί προχωροῦμε στήν ποδούμενη Βασιλεία τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Μέσα στήν ἁγία οἰκογένεια τῆς Θείας Εὐχαριστίας αὐθόρμητα καί χαρισματικά μᾶς δίνεται ἡ μνήμη τῶν κεκοιμημένων μας πατέρων καί ἀδελφῶν καί οἰκειῶν. Ἡ προσευχὴ μας γι’ αὐτούς καί οἱ εὐχῆς ἐκείνων γιὰ μᾶς δημιουργοῦν ὑπέρβαση τοῦ χώρου καί τοῦ χρόνου καί διευρύνουν τίς προοπτικὲς μας καί τίς κάνουν αἰώνιες. Ἔτσι κι ἂν ἀκόμη ἡ μνήμη τῶν κεκοιμημένων μας, δημιουργεῖ ὀδυνηρὴ λύπη στήν καρδιά, ὅμως εἶναι τόση ἡ πλεονάζουσα Χάρη, ὥστε ὄχι μόνο δέν παραλύουν οἱ ψυχικὲς δυνάμεις, ἀλλά χαλυβδώνεται ὀλόκληρος ὁ ἄνθρωπος, ἐπιβιώνει στό πιό δύσκολο περιβάλλον, ὁραματίζεται ἀκατάπαυστα καί προετοιμάζεται γιὰ τὴ μέλλουσα αἰώνια ζωή.

“Ὅσα ἀδέξια μέχρι στιγμῆς περιγράψαμε ἀναφέρονται στή λειτουργική Οἰκογένεια, στή πνευματική Οἰκογένεια τῆς Ἐκκλησίας, πού ταυτόχρονα ἀποτελεῖ εἰκόνα τοῦ Οὐρανοῦ, εἰκόνα τῆς πολιτείας μας στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, σύμφωνα μέ τήν ἐμπειρία τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἄρεοπαγίτου. Μέ ἀπλούστερα λόγια: Ἔτσι πάνω κάτω θά ζοῦμε στή Μεγάλη Οἰκογένεια καί στό Μεγάλο Γάμο τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἡ Εὐχαριστία μας εἶναι ἕνα πραγματικό γεγονός, ἕνα μυστήριο Θείας Κοινωνίας καί ταυτόχρονα μιᾶ εἰκόνα καί μιᾶ προετοιμασία γιά κάτι πιό πλήρες, πιό δυνατό, πιό μεγάλο πού θά ζήσουμε στά ἔσχατα, ὅπως λέγει ὁ Ἅγιος Μάξιμος. Ἀπ’ αὐτή ὁμως τή ζωή ἔχουμε εὐκαιρίες γιά νά φιλοσοφοῦμε, νά προἰδεαζόμεστε καί νά προγευόμαστε τό μελλοντικό τρόπο τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς μας καί τίς ἐν Χριστῷ ποιότητές της.

Σ’ ὁλόκληρο τό χρονικό εὔρος τῆς ζωῆς του ὁ Ὁρθόδοξος πιστός, ὁ χριστιανός ἔχει ἕνα δυνατό Τριαδικό βίωμα: Ὁ Θεός, ἡ Ἐκκλησία Του καί ἐγώ. Ἡ ἡ Παναγία Τριάδα, οἱ ἀδελφοί μου καί ἐγώ. Ἀχώριστα καί ἐνωμένα αὐτά τά τρία μεγέδη, ἂν ἐπιτρέπεται νά μιλοῦμε συμβατικά γιά τήν ἁγία Τριάδα, καταξιώνουν κατ’ ἐξοχή τήν Ὁρθόδοξη κοινωνία μας καί κατ’ ἐπέκταση ὅλο τόν κόσμο, τόν ἐκκλησιοποιούν καί τόν προετοιμάζουν σέ αἰώνια δόξα καί δοξολογία.

Δυστυχῶς, ἀδελφοί, ἡ μεταπτωτική καί ἐξωεκκλησιαστική πραγματικότητα εἶναι διαφορετική. Εἶναι χαώδης. Οἰκονομικά ὅμως φερόμενος ὁ Θεός, γιά πιό ἀπτή καί συγκεκριμένη προετοιμασία γι’ αὐτή τήν μέλλουσα ἐπιτυχία στήν Τριαδική ζωή, ἐδημιούργησε τό Γάμο καί τήν οἰκογένεια, πού εἶναι σαφῶς εἰκόνα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, κατά τόν Ἀπόστολο Παῦλο.

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὁ ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης καί ἄλλοι Πατέρες ὑποστηρίζουν ὅτι ἦταν διαφορετική ἡ προαιώνια βουλή τοῦ Θεοῦ σχετικά μέ τή δημιουργία καί τή συμπεριφορά τοῦ ἀνθρώπου. Ἐπειδή προέβλεψε ὁ Θεός τήν πτώση τῶν πρωτοπλάστων καί μαζί μ’ αὐτούς ὅλου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους μας φιλόανθρωπα κινούμενος ὁ Θεός, ἐκδηλώνοντας τά σπλάγγνα τῶν ἀπέιρων οἰκτιρισμῶν Του δημιουργεῖ τό Γάμο καί μέσῳ αὐτοῦ τήν οἰκογένεια.

Μποροῦμε νά φανταστοῦμε μετά τήν πτώση καί τήν παρακοή καί τήν ἀπίστευτη ἀχαριστία καί σκληρότητα τῶν προπατόρων μας, τί θά ἦταν ὁ κόσμος μας χωρίς τό Γάμο, καί μάλιστα τό χριστιανικό γάμο; Ἀπέραντο νεκροταφεῖο ἀτομισμού καί μίσους. Δέ θά μπορούσε τό γρανιτώδες περίβλημα τοῦ ἀτομισμού νά σπάσει μέ τίποτα. Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας λέγουν, ὅτι γιά νά μή διαλυθεῖ παντελῶς ἡ ἀνθρώπινη προσωπικότητα μετά τήν πτώση, ἐπέτρεψε ὁ καλός Θεός νά ντυθοῦν, νά περισφιχθοῦν μέ δερμάτινους χιτῶνες, γιά νά καλύπτουν τή γύμνωσή τους καί νά μή ντρέπονται γιά τά γάλια τους, γιά τήν καταστροφή πού προξένησαν στήν ὕπαρξή τους. Αὐτοί οἱ δερμάτινοι χιτῶνες, λέγει ὁ Ἱερός Χρυσόστομος καί ὁ ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης εἶναι ὁ ἀτομισμός, πού ἐπιτρέπει ὁ Θεός νά ἔχει πάνω του καταρχήν ὁ ἀνθρωπος γιά νά μή διαλυθεῖ σάν ζωή. Στή συνέχεια δημιουργεῖ τό Γάμο, τά δύο διαφορετικά καί ἀντινομούμενα φύλα, κατ’ οἰκονομίαν ἔχουν μιᾶ δυνατή ἔλξη ἀναμεταξύ τους, καταφέρνουν καί ἐπικοινωνοῦν γιά νά κατορδώσουν νά ἀγαπηθοῦν ἀναμεταξύ τους καί στή συνέχεια νά ξανααγαπήσουν τόν Θεό Πατέρα καί ἐνωθοῦν μαζί Του.

Σοφοτάτη, λοιπόν, οἰκονομία τῆς βουλῆς τοῦ Θεοῦ ὁ Γάμος γιά τή σωτηρία, γιά τήν ὁλοκλήρωση τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου. Οἰκονομία πού ἀγκαλιάζει ὅλη τήν ἐπίγεια ζωή, τήν ὁποία θέλει νά μεταμορφώσει σέ τριαδική πάλι ἐπικοινωνία κατά τό σχῆμα: ὁ πατέρας, ἡ μητέρα, τά παιδιά. Ἡ ὁ Θεός, οἱ γονεῖς, τά παιδιά, ἡ ὁ Θεός, ὁ σύζυγος, ἡ σύζυγος.

Κάναμε στό θέμα μας αὐτές τίς θεολογικές καί ἐκκλησιολογικές ἀρχικά τοποθετήσεις, γιά νά δοῦμε τή χριστιανική οἰκογένεια μέ κάποια κριτήρια καί κάποια χριστιανική ὑποδομή, γιά νά προχωρήσουμε στή σύγχρονη πραγματικότητα.

Εἶναι γεγονός ὅτι σ’ ὅλο τόν κόσμο μας, ἀλλά καί στήν Ὁρθόδοξη πατρίδα μας, ἀρνητικές καί καταστρεπτικές τάσεις βάλλουν κατά τοῦ ἱεροῦ κοινοβίου τῆς οἰκογενείας. Ἡ οἰκογενειακή ἐστία μέ ἄμεση ἢ ἔμμεση εὐθύνη τῶν συζύγων ἔχει χάσει τήν ἱερότητά της. Οἱ συζυγικοί δεσμοί ἔχουν χαλαρώσει καί μιᾶ βαθιά ἐσωτερική νόσος (παθογένεια) μαστίζει τίς σύγχρονες οἰκογένειες. Ὁ ἀστικός τρόπος ζωῆς ἐπηρεάζει ἀσφυκτικά ὅλους μας καί μᾶς ἐξαναγκάζει σέ ἀπάνθρωπη συμπεριφορά καί σέ παράλογες πράξεις. Κάποιες σκοτεινές δυνάμεις εἰσάγουν ἐπίμονα νέα μοντέλα ἀνθρώπων γεμάτα ὑπέρμετρο ἀτομισμό, πού δέν μπορεῖ νά ικανοποιηθεῖ ἀπό τήν ἀνεπάρκεια τοῦ ἄλλου συζύγου, γιατί καί ὁ ἄλλος ὑποφέρει ἀπό τό ἴδιο ἀκριβῶς πάθος. Ἐγκλωβισμένοι οἱ σύζυγοι στήν αὐτονομία τους, δέν καταφέρνουν νά συνεννοηθοῦν. Σινικά τείχη φρουροῦν τό ἐγώ καθενός ξεχωριστά, πού κωλύουν ὀριστικά καί ἀμετάκλητα τήν ἐπικοινωνία τους. Αὐτά τά τείχη μάλιστα διαφημίζονται σάν ἀσφαλιστικές δικλίδες τῆς προσωπικότητας, ἐνῶ ἐμπρακτα ἀποδεικνύονται δολοφόνοι τῆς ἐπιτυχημένης συζυγικῆς ζωῆς.

Τά σινικά αὐτά τείχη ἐνισχύονται ἀπό ἔντονα ὑλιστικά πανσεξουαλικά κηρύγματα καί θεάματα, πού πλαστογραφοῦν καί νοθεύουν τόν ἀληθινό γάμο, τήν ἀληθινή ἀγάπη καί τή σωστή λειτουργία τῆς σεξουαλικῆς ζωῆς. Μεθοδευμένα ἀλλάζει τό νόημα τῶν λέξεων καί τῶν ὄρων. Ἡ μοιχεία γιά παράδειγμα δέν ὀνομάζεται μοιχεία, ἀλλά συντροφικότητα καί ὅλος γενικά ὁ λασπώδης καί βορβορώδης τρόπος ζωῆς παρουσιάζεται σάν νέος μοντέρνος, σύγχρονος καί ἐλκυστικός. Οἱ παράνομες σχέσεις πολλαπλασιάζουν τά προβλήματα τόσο ἀνάμεσα στή συζυγική σχέση, ὅσο καί στά νέα βλαστάρια, πού ξεραίνονται ἀπό τό λίβα τῆς συζυγικῆς ἀπιστίας πού συνδυάζεται μέ τήν πατρική ἢ μητρική ἀστοργία. Ἡ μοιχεία παίρνει τίς διαστάσεις ἐπιδημικῆς νόσου πού βασανίζει ὁχι μόνον τίς πιό νέες, ἀλλά ὅλες τίς ἡλικίες ὡς καί τά γηρατιά πού τά ξεμωραίνει. Ὁ ἐκτεταμένος καταναλωτισμός, δηλαδή ἡ ἀδυσώπητη ἀνάγκη τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου νά χορτάσει τά κενά τῆς ψυχῆς του, αὐξάνουν τό ἄγχος του καί τελικά σέ πολλές περιπτώσεις ἀκινητοποιοῦν τά ψυχοδυναμικά του καί τή δημιουργική του ικανότητα καί τόν ἐξωθοῦν στίς χρονοβόρες ἀμφίβολες ψυχοθεραπευτικές, στά ναρκωτικά, στά ἡρεμιστικά καί σέ μύρια ἄλλα ὑποκατάστατα πού ἐξαδλιώνουν παντελῶς τήν προσωπικότητά του.

Καί τό τραγικότερο ὅλων: Χάνεται ἡ μάνα. Ἡ γεννήτρια τῆς ζωῆς, ἡ τροφός τῆς ζωῆς. Αὐτή ἡ μάνα πού δίνει τήν ἀγωγή. Ἡ μάνα σπέρνει στό παιδί της τήν αὐτοεκτίμηση καί τήν τιμή καί τήν ἀγάπη στους ἄλλους. Ἡ μάνα μπορεῖ ἐμπειρικά νά μεταγγίσει τήν εὐσέβεια, τήν ἀγνότητα, τή φλόγα γιά σπουδή, τήν ἐγκαρτέρηση στίς ταλαιπωρίες, τήν ἀναφορά πρὸς τό Θεό. Μέ τά μάτια τῆς μάνας βλέπει τό μικρό παιδί ὅλο τόν κόσμο. Μέ τά αὐτιά τῆς μάνας ἀκούει τό καλό. Μέ τή γλυκιά καί διαισθητική διδασκαλία τῆς μάνας δομεῖται ὅλη ἡ ψυχρὸσύνδεση καί ἡ σωματική ἀκμή, αὐτή ἡ θαυμαστή ἀνθρώπινη ἐνότητα πού θά κατακτήσει μιᾶ περίοπτη θέση μέσα στήν κοινωνία καί τή θέση πού ἔχει φυλάξει ὁ Δημιουργός γιά τό πλάσμα Του, στή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

Αὐτή ἡ μάνα σήμερα χάνεται. Ζήλεψε ἄλλα πρότυπα. Τό πανπάθος τῆς ἀλαζονείας, πού εἶναι παλινδρόμηση στήν παμπάλαια πτώση τῆς Εὐας, ἐντυπωσιάζει τή σημερινή γυναίκα. Τήν κάνει ἄγρια, σκληρή, παθολογικά ζηλότυπη, ἀνταγωνιστική καί σφετερίστρια τοῦ ἀνδρικοῦ συζυγικοῦ ρόλου. Ἡ σημερινή μάνα κινδυνεύει νά χάσει τή φυσιογνωμία της καί νά

μεταβληθεῖ σ’ ἓνα ἀντικείμενο ἄβουλο εὐκολόπιστο στά καταχθόνια σχέδια κάποιων ἢ κάποιου μισόκαλου, πού μισεῖ καί ἀντιστρατεύεται τήν ἐκλεκτή ἀνθρώπινη δημιουργία καί ἰδιαίτερα τή μητρική ωραιότητα. Οἱ σκοτεινές δυνάμεις τή θέλουν σεξοαντικείμενο καί ὄχι χαριτωμένο θεανθρώπινο πρόσωπο.

Τέλος, ἄν καί δέν ὑπάρχει τέλος, ὅλο τό κακό, ὅλες οἱ δαιμονικές δυνάμεις ἐξωθοῦν τή μητέρα στά ἄκρα, στή δολοφονία καί στό ἐγκλημα. Πείθεται νά χαλάσει τά σπλάγγνα της. Ἀπό ἐκεῖ καί πέρα ἀρχίζει μιᾶ ἀτέλειωτη ἀλυσίδα δεινῶν καί μέσα της (ἐνοχῶν, συγκρούσεων, ψυχολογικῶν τραυμάτων) καί γύρω της. Μέ τά φονικά χέρια της γκρεμίζει, καταστρέφει, ἐρειπώνει, κατεδαφίζει, ἐνῶ θάπρεπε ἀέναα νά κτίζει καί νά δημιουργεῖ. Μόνο ἡ βαθιά μετάνοια μπορεῖ νά ἐντάξει τήν πεσοῦσα καί τήν οἰκογένειά της στό χῶρο τῆς Χάριτος, στούς κόλπους τῆς σωζούσης Ἐκκλησίας.

Τά λεγόμενα γιά τή μάνα δέν ἀμνηστεύουν τήν ἐπίσης ὑψηλή εὐθύνη τοῦ πατέρα, ὁ ὁποῖος φαίνεται νά συμπαρασύρεται παθητικά. Δέν διαδέτει τήν ἀπαιτούμενη ἀνδρική στιβαρότητα καί τήν πνευματική ἡγεμονικότητα πού ζητᾶ ὁ προφητάναξ Δαβίδ στόν πεντηκοστό ψαλμό ἀπό τόν Κύριο: “Καί πνεύματι ἡγεμονικῶ στήριζόν με”. Πεσμένο τό ἀνδρικό ἡγεμονικό φρόνημα πού θάπρεπε νά εἶναι εἰκόνα τοῦ θεανδρικοῦ τρόπου ζωῆς τοῦ Κυρίου μας, μπλοκαρισμένη καί ἡ γυναικεία συνεργασία, πεσμένη καί ἡ ἀποδοτικότητα τῶν παιδιῶν.

Εἶναι καί αὐτός ὁ σημερινός ἄνδρας ζαλισμένος ἀπό τά ἀθεϊστικά ἢ οὐμανιστικά κηρύγματα τοῦ ἀνθρωποκεντρικοῦ ὀρθολογισμοῦ, τῆς ἐπιστημοσύνης τῆς κουλτούρας καί τῆς τεχνολογίας. Ἐτσι ἐνῶ δείχνει ἀγέρωχος καί δυνατός πέφτει θύμα τῆς κοσμικῆς ἀπάτης καί θρηνεῖ κρυφά γιά τή διάλυση τῆς οἰκογένειάς του, πού μέ ὑψηλά ποσοστά καί δικῆς του εὐθύνης συντελέστηκε.

Δέ θά περιγράψουμε τήν κατάσταση τῶν παιδιῶν, γιατί εἶναι οἱ καρποί καί τά ἀποτελέσματα τῶν γονικῶν λαθῶν καί τῶν γονικῶν ἀμαρτημάτων, τῶν ἐγκλημάτων τῶν μεγαλύτερων.

Ὁ γέροντας Πορφύριος λέει χαρακτηριστικά σ’ ὅλους τούς γονεῖς πού τρέχουν ἀπεγνωσμένα νά τοῦ ζητήσουν τή βοήθειά του γιά τά ἄρρωστα ἢ προβληματικά παιδιά τους: Γίνετε γονεῖς χριστιανοί, ἀληθινοί δηλαδή χριστιανοί καί θά διαπιστώσετε θαύματα στά παιδιά σας καί χωρίς πολλά λόγια καί χωρίς πολλές συμβουλές. Ἡ ἐσωτερική εἰρηναία κατάσταση τοῦ πατέρα, μά πιο πολύ τῆς μητέρας μεταβιβάζεται, μεταφυτεύεται καί στά παιδιά καί ἀντίστροφα. Ἡ ταραγμένη ἢ ἐνοχική ψυχολογική κατάσταση τῶν γονέων πληγώνει τά παιδιά. Ἡ ὑπόθεση τῆς ἀγωγῆς δέν εἶναι ὑπόθεση λόγων, ἀλλά ὅλης τῆς ζωῆς καί ὅλης τῆς ψυχολογικῆς καί πνευματικῆς καταστάσεως τῶν γονέων. Εἶναι ἀποδεδειγμένο ἰδιαίτατα, ὅτι ἀγχώδης ἢ νευρωτική μητέρα ἀπό διάφορες αἰτίες, πολύ στεναχωρεῖ τόν εὐαίσθητο ψυχικό κόσμο τῶν παιδιῶν καί σταδιακά παγώνει (ἢ παγιώνει) μιᾶ βαρειά ἀτμόσφαιρα μέσα στό σπίτι. Οἱ ψυχικές δυνάμεις τῶν παιδιῶν παροπλίζονται, αὐτά πού ὀνομάζει ἡ ψυχολογία ψυχοδυναμικά ἀδρανοποιοῦνται καί ἡ τεμπελιά εἶναι ἡ πιο συνήθης ἐκφραση τῶν παιδικῶν ἢ τῶν ἐφηβικῶν ἀντιδράσεων. Αὐτή εἶναι ἡ διαμαρτυρία τοῦ ψυχικοῦ κόσμου, πού ἄν δέν προσεχθεῖ, θά γίνει ἀναρχισμός, βία, διάφορες νευρώσεις ἢ ψυχώσεις, μέ κορύφωση τῆ σχιζοφρένεια.

Μπροστά σέ τέτοια τεράστια προβλήματα τῶν παιδιῶν ἀρχίζει ὁ ἔντονος προβληματισμός. Ἡ ὅλη κατάσταση εἶναι παραχωρημένη ἀπό τόν ἴδιο τό Θεό, γιά νά γίνουν οἱ

σωστοί ψυχολογικοί ἢ πνευματικοί χειρισμοί καί νά ἔρθει ἡ διόρθωση καί ἡ μετάνοια στούς γονεῖς καί στή συνέχεια ἡ θεραπεία στά παιδιά.

“Ὅμως τήν ὅλη περιπέτεια ἐκμεταλλεύεται ὁ πειρασμός γιά μεγαλύτερη καταστροφή τῶν παιδιῶν, καί προσπαθεῖ νά δημιουργήσει ἀποπροσανατολισμό. Συνηθισμένη σχεδόν καθημερινή ποιμαντική ἐμπειρία μας, εἶναι ὁ φόβος καί τρόμος πολλῶν ἐνοριτῶν μας γιά τά μάγια. Ἡ συνηθισμένη φράση τῶν τρομοκρατημένων ἀνθρώπων εἶναι: Κάτι μοῦ ἔχουν κάνει. Καί βάζουν μέ τό νοῦ τους τά πιθανά πρόσωπα. Ὁ ἄρχων τοῦ σκότους διεγείρει τό φθόνο, τήν ἀντιπάθεια καί τό μῖσος πρός τά ὑποτιθέμενα πρόσωπα πού ἐξασκοῦν τή μαγεία.” Ὅλα τά μέλη τῆς οἰκογενείας παρασύρονται σ’ αὐτές τίς ἐκτιμήσεις καί τά προβλήματα αὐξάνονται κατά γεωμετρική πρόοδο. Ἀκόμα μεγαλύτερα εἶναι τά μπερδέματα, ὅταν ἡ περιέργεια καί ὁ πόνος ἀπό τά προβλήματα ὀδηγήσουν στό δωματιάκι τοῦ μάγου ἢ τῆς μάγισσας πού θά λύσουν τά μάγια. Τό καμουφλάζ τῶν ἱερῶν εἰκόνων συγγέει τίς γνώσεις γύρω ἀπό τοὺς μάγους, ἀμβλύνεται ἡ συνείδηση, ἡ ὁποία δέν μπορεῖ νά ξεχωρίσει τήν καθαρά θρησκευτική πράξη ἀπό τή δαιμονική. Τέλος ἡ δαιμονική συνεργασία δαιμονοποιεῖ τά πράγματα καί τοὺς ἀνθρώπους πού ἀσχολοῦνται μ’ αὐτά.

Δέν ἀμφισβητοῦμε βέβαια τίς δαιμονικές μηχανοραφίες μέ τίς ὁποῖες ἀσχολοῦνται πολλοί ἀνθρωποι παρακινημένοι ἀπό τό φθόνο καί τή ζηλοτυπία ἢ ἀπό ἄλλες ἔντονες κατακτητικές διαθέσεις. Ὅμως πίσω καί κάτω ἀπό τή φανταστική ἢ πραγματική μαγεία κρύβονται κάποια ἄλλα σοβαρά ἢ θανάσιμα ἁμαρτήματα πού ἀλλοτριώνουν τήν προσωπικότητα καί κάνουν προβληματική καί ὅλη τήν οἰκογένεια. Ἐτσι δικαιολογοῦνται καί οἱ πολλές φοβίες. Ἐνοχές καταπιεσμένες ἐκδηλώνονται σάν φοβίες, ὑποστηρίζει ὁ καθηγητής τῆς ποιμαντικῆς ψυχολογίας ὁ κ. Κορναράκης.

Ἐπιτρέψτε μου νά ἐπιμείνω λίγο ἀκόμα σ’ αὐτό τό βαθύ ρήγμα τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς, πού καταντᾶ νά βασανίζει ὅλα τά μέλη τῆς καί νά τά ἐκπαιδεύει ἀντιχριστιανικά. Οἱ φόβοι γιά τά μάγια καί οἱ σχετικές προλήψεις, πού ἐπακολουθοῦν, τά διάφορα πιθανά ἢ ἀπίθανα ἀντικείμενα μαγείας καί μύριες ἄλλες μικρολεπτομέρειες καθηλώνουν τή σκέψη, ἀκόμα καί θρησκευτικῶν ἀνθρώπων πάνω σ’ αὐτά (τά δαιμονικά) καί ἀπομυζοῦν ὅλη τους τήν πνευματική ἰκμάδα.

Ἐτσι σήμερα σέ παραθρησκευτικές ἢ παραψυχολογικές ὀργανώσεις κυριαρχοῦν παραπλήσια φρονήματα, πού παρασύρουν τοὺς ἀφελεῖς καί τοὺς ἀποπροσανατολίζουν. Ἀφοῦ ἐκμεταλλευθοῦν ποικιλότροπα τόν καῦμό τους, ἀφοῦ προσθέσουν πάνω τους κι ἄλλα βάρη, τοὺς ἀφήνουν μετέωρους καί ἀβοήθητους στήν ἐρημιά τῶν παθῶν τους.

Τά νεαρά βλαστάρια μέσα στό ἀδιέξοδο οἰκογενειακό κλίμα στενάζουν καί ἀσφυκτιοῦν. Ζητοῦν νόημα ζωῆς σέ ἀδοκίμαστες ὀργανώσεις καί σέ κόμματα πού τίς περισσότερες φορές ὀλοκληρώνουν τόν ἀποπροσανατολισμό τους καί τοὺς ἐκμηδενίζουν τήν προσωπικότητα.

Καταταλαιπωρημένοι καί ἀπογοητευμένοι καταφεύγουν δειλά-δειλά σήμερα ἢ οἱ προβληματισμένοι γονεῖς ἢ τά τραυματισμένα παιδιά στήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καί ζητοῦν πνευματικό πατέρα. Τά ἔκαναν θάλασσα οἱ ἴδιοι καί ζητοῦν ἀπό τήν Ἐκκλησία καί πολύ σωστά, ἀφοῦ εἶναι ἡ σώζουσα κιβωτός τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου καί τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς (ὁ Νῶε οἰκογενειακά μπῆκε στήν κιβωτό καί σώθηκε ἀπό τόν κατακλυσμό), ζητοῦν νά συναρμολογήσει ὁ Πνευματικός τά ἐρείπια, νά τά εὐλογήσει, νά τά ἐμψυχώσει, νά σώσει τήν οἰκογένεια.

Ἐπομένως τό πρῶτο αἶτημα τῶν καιρῶν εἶναι αἶτημα πνευματικῶν πατέρων, πού θά εἶναι δηλαδή Πατέρες, θά ἔχουν ὅπως περίπου ὁ Ἄπ. Παῦλος, σπλάγγνα οἰκτιρμῶν καί μετά δακρύων, θά νουθετοῦν καί θά χειραγωγοῦν φιλόανθρωπα καί διακριτικά τά ἀπολωλότα. Εἶναι τόσο ἀποκαρδιωμένοι οἱ σημερινοί ἄνθρωποι ἀπό τά διάφορα ἐνδοκοσμικά σχήματα τοῦ κόσμου τούτου, πού ζητοῦν ἀλήθεια, τήν Ἀλήθεια πού εἶναι ὁ Χριστός γιά νά πληρώσουν τό ὑπαρξιακό τους κενό καί τίς ἀδυσώπητες πνευματικές τους ἀνάγκες. Ὑποφέρουν ὅταν τοὺς κρίνουμε (μολονότι αὐτοί ἔντονα κατηγοροῦν τοὺς κληρικούς) καί μᾶς θέλουν εἰς τύπον καί τόπον Χριστοῦ, ζωντανές καί ἔμψυχες χριστοεικόνες, πού θά τοὺς τραβήξουμε ἀπό τό χάος καί τήν ἄβυσσο τῆς ἀνυπαρξίας καί τοῦ μηδενισμοῦ καί θά τοὺς ἀποκαλύψουμε τήν ἀληθινή θεοφάνεια, ὅπως λέγει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Σιναΐτης.

Βαρύτατο, ἀλλά καί μοναδικά τιμητικό γιά τήν Ὁρθόδοξη Ἱερωσύνη νά λειτουργεῖ τόσο στό ἱερό θυσιαστήριο τοῦ Ναοῦ ὅσο καί στό ἄδυτο θυσιαστήριο τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς καί νά μεταβάλλει τό ψωμί καί τό κρασί σέ Σῶμα καί Αἷμα Χριστοῦ καί τήν ψυχική ἀποσύνδεση σέ ὠραία θεανθρώπινη δημιουργία, μέ τή δοσμένη στήν Ὁρθόδοξη Ἱερωσύνη, χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καί τελικά μέ τήν μεγαλύτερη Δωρεά, πού εἶναι ἡ Δωρεά τοῦ Τιμίου Σώματος καί Αἵματος τοῦ Χριστοῦ στόν ἄνθρωπο.

Φτάνουμε λοιπόν, γιά ἄλλη μιά φορά νά συνειδητοποιοῦμε τήν ἀνάγκη τῆς ἐντάξεώς μας μέσα στήν Ἁγία Οἰκογένεια τῆς Ἐκκλησίας μας, μέσω τῆς ὁποίας καί μέσα στήν ὁποία μπορεῖ καί ἡ δική μας οἰκογένεια, τό σπιτικό μας νά βρεῖ θεοφάνεια, τή φανέρωση τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ ἁγίου Πνεύματος αἰσθητά στήν καρδιά μας καί στήν καρδιά τῆς οἰκογενείας μας.

Ὁ Πνευματικός πατέρας, στόν ὁποῖο σπεύδει ἡ ἓνα μέλος τῆς οἰκογενείας ἢ καί περισσότερα, δέ σφετερίζεται τό ρόλο τοῦ πατέρα τῆς χριστιανικῆς οἰκογενείας, ἀλλά μέ ταπεινὴ διακονεῖ τή σωτηρία, τή συνεννόηση καί τή συνένωση ὅλης τῆς οἰκογενείας. Ἡ μητέρα Ἐκκλησία δέν εἶναι ἀντίζηλος κάποιων δικαιωμάτων τῆς μητέρας, ἀλλά ἡ πιό φιλόστοργη καί διακριτική μητέρα, ἡ ὁποία μέ τήν ἀπεριόριστη ἀγάπη της καί τή θεοανεκτικότητά της μπορεῖ νά θεραπεύει τά πιό ἀθεράπευτα χρόνια τραύματα.

Ἄν λοιπόν φτάσει (καί φτάνουν πολλοί σήμερα) ὁ προβληματισμένος ἄνθρωπος στήν ἱερά ἐξομολόγηση καί ἓνα μόνο μέλος πολυμελοῦς οἰκογενείας νά εἶναι, σημαίνει πῶς ἀρχίζει ὁ Θεός, ἀλλά θέλει καί ὁ ἄνθρωπος τή σωτηρία (τή θεοφάνεια) τῆς οἰκογενείας του. Ἐχει δημιουργηθεῖ τό πρῶτο ἄνοιγμα μέσα ἀπό τό ὁποῖο θά διοχετεύσει ὁ Κύριος τοὺς χυμούς τῆς χάριτος, γιά νά καλλιεργηθεῖ τό χωράφι τῶν ψυχῶν τῆς οἰκογενείας.

Μέσω τοῦ ἑνός ἔστω προσώπου θά δοῦν καί τά ὑπόλοιπα τό συνειδητό τρόπο χριστιανικῆς ζωῆς, θά ἀντιδράσουν μέχρι ἀπανθρωπιᾶς, θά μαστιγώσουν τόν μετανοοῦντα, θά προβληματισθοῦν, θά γίνουν ἀμοιβαῖες ὑποχωρήσεις. Πολλά θά γίνουν καί θά γίνονται. Θά εἰσχωρεῖ πάντως ἡ σώζουσα χάρη καί “ἄδηλα καί κρύφια” θά ἀναγεννᾷ τοὺς ἀποστατημένους.

Θυμᾶμαι μέ πολλή εὐλάβεια κάποιον ὄριμο καί ταπεινό πολιοῦ πνευματικό πού συμβούλευε τόν ὑποτακτικό του : Κάνε ὑπομονή καί μήν πικραίνεσαι. Αὐτοί πού σήμερα σέ περιγελοῦν μέσα ἀπό τό ἴδιο σου τό σπίτι καί σέ βασανίζουν μέ τήν εἰρωνία τους καί τή σκληρότητά τους, θά δεῖς αὔριο νά εἶναι καί αὐτοί μαλακοί, ἤρεμοι, ἱματισμένοι καί σωφρονοῦντες. Μόνο κάνε ὄση προσευχή μπορεῖς γιά νά λαλήσει ὁ Κύριος ῥήματα ἀγαθά στίς ψυχές τους καί νά διεγείρει τήν ψυχή τους σε ἐνδιαφέρον καί ἀγάπη πρὸς Αὐτόν. Καί τό θαῦμα ἔγινε μέ τίς εὐχές τοῦ ἁγίου Πνευματικοῦ πατρός, πού δέν ἤξερε νά κατακρίνει τοὺς

ἁμαρτωλούς, ἀλλά λέγοντας τόν καλό λόγο, προετοιμάζε ἀπό μακριά τή σωτηρία καί γιά τούς ἄλλους πού δέν ἤξερε, πού δέν ἐξομολογοῦνταν κοντά του. Καί τό ἴδιο θαῦμα βλέπουμε νά ἐπαναλαμβάνεται μέσα στίς ὀρθόδοξες ἐλληνικές οἰκογένειες, ὅσο ἀπομακρυσμένες καί ἄν εἶναι.

Τό Ὄρθόδοξο Βάπτισμα ἔχει ἀπίστευτη δυναμικότητα, πού ἀργά ἢ γρήγορα, ἀπό σπίδα τρεμοσβύνουσα, τοῦ Κυρίου συνεργῶντος γίνεται φωτιά πνευματική, πού κατατρῶγει τά σωδικά, κατακαίει τά θδελυκτά πάθη μά ἀνορθώνει καί ἀναπτερώνει τήν ἀθάνατη ψυχή καί τήν κάνει ζωντανή καί μάλιστα μέ περίσσεια πνευματικῆς ζωῆς καί δράσεως.

Τό παράξενο καί τό περίεργο ὅμως εἶναι ὅτι μεγάλα οἰκογενειακά προβλήματα συναντᾶμε πολλές φορές καί σέ οἰκογένειες πού τυπικά ἢ φαινομενικά ἢ ἴσως καί πραγματικά εἶναι μέσα στήν Ἐκκλησία καί ὡστόσο ἔχουν μεγάλες συγκρούσεις ἢ οἱ σύζυγοι μεταξύ τους ἢ οἱ γονεῖς καί τά παιδιά. Τί συμβαίνει; Τι δαίμονας εἶναι αὐτός πού βασανίζει τά μέλη ἀκόμα καί τῶν χριστιανικῶν οἰκογενειῶν;

Πρῶτα-πρῶτα πρέπει νά συνειδητοποιήσουμε, ὅτι ὁ χριστιανικός γάμος εἶναι στίβος ἀγώνων καί ὄχι ἀνδρόσπαρτος φανταστικός παράδεισος. “Ἅγιοι μάρτυρες οἱ καλῶς ἀθλήσαντες καί στεφανωθέντες, πρεσβεύσατε πρός Κύριον ἐλεηθῆναι τάς ψυχάς ἡμῶν”, ψάλλουμε τήν ἡμέρα τοῦ γάμου στό χριστιανικό ζευγος. Αὐτό σημαίνει πῶς ὁ χριστιανικός γάμος θά περάσει ἀπό στάδια μαρτυρικά μέχρι νά φθάσει στό τέλος του καί στήν ὀλοκλήρωσή του. Καί ἐπειδὴ ἀκριβῶς εἶναι δύσκολη ἢ συμβίωση, γιά νά πετύχει χρειάζεται θυσία τοῦ ἐγωισμοῦ ὀλοκληρωτική, γι’ αὐτό καί ὁ μακάριος γέροντας ὁ π. Ἰουστῖνος Πόποβιτς ὁ ἅγιος Σέρβος ἱερομόναχος, πρότεινε στά νεαρά ζευγάρια νά κάνουν κάθε μέρα ἢ βράδυ τό ἀπόδειπνο (μιά προσευχή ἐν πάσῃ περιπτώσει) μαζί καί μιά μετάνοια ὁ ἕνας σύζυγος στόν ἄλλο ζητώντας συγγνώμη ὁ ἕνας ἀπό τόν ἄλλο, εἴτε ἔφταιξαν σέ κάτι εἴτε ὄχι, ἔτσι ὥστε ὅταν ἔρδει ἡ ψυχρότητα, ἡ παρεξήγηση, ἡ ἀντίθεση, νά ἔχουν τή δύναμη νά συνεννοηθοῦν μέ τό κοινό πνεῦμα καί τήν κοινή χάρη πού δίνει ὁ Θεός στούς ταπεινοῦς συζύγους.

Αὐτή ἡ ἐνότητα δένει τή συζυγία μέ δεσμὰ ἀκατάλυτα, πού εἶναι τό Πνεῦμα τό Ἅγιο μέ προϋπόθεση τήν ἐλεύθερη βούληση τῶν δύο συζύγων.

Οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας δίνοντας γνώμονα καί πυξίδα στόν Πνευματικό γιά νά βλέπει σωστά τοῦ λέγουν: Ὅπου διαπιστώνονται μεγάλα προβλήματα στή συνεννόηση, μά δέν μπορεῖς νά βγάλεις ἄκρη, γιατί καί οἱ δύο σύζυγοι μιλοῦν λογικά καί ὁ καθένας ἔχει τά ἐπιχειρήματά του νά ξέρεις πῶς κάτω ἀπό τά δυνατά ἐπιχειρήματα κρύβονται δυνατοί καμουφλαρισμένοι ἐγωισμοί, πού δέν ἔχουν διάθεση νά συντριβοῦν. Τότε καί μόνο θά ἀρχίσουν νά συμφωνοῦν ὅταν καθένας ξεχωριστά ἀρχίσει νά κατηγορεῖ τόν ἑαυτό του καί ὄχι τόν ἄλλο. Ἡ αὐτομεμφία, ἡ αὐτοκατηγορία, ἡ αὐστηρή αὐτοκριτική καί ἐνώπιον τοῦ Πνευματικοῦ καί ἀναμεταξύ τῶν συζύγων, θά καταισχύνει τόν ἀρχηγό τῆς ἀνταρσίας καί θά ἐξασφαλίσει τήν εἰρηνική συμβίωση. Ἐτσι καί μόνο τμηματικά σ’ ὅλα τά θέματα, ἀπό τά πιό λεπτομερειακά, μέχρι τή στενότερη συζυγική ἐρωτική σχέση τους, μέχρι τήν πνευματική καί ψυχική ἐπικοινωνία τους, ἔτσι καί μόνο θά βρίσκονται λύσεις. Ὁ καλός Θεός θά εὐλογεῖ τούς ἀγωνιζομένους σωστά συζύγους καί ὁ γάμος θά γίνεται εὐλογία καί ὄχι μόχθος καί ἀγανάκτηση.

Δικαιολογημένα ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στήν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή του πού διαβάζουμε στό Μυστήριο τοῦ γάμου, ζητάει τήν ὑποταγή τοῦ ἑνός πρὸς τόν ἄλλο. “Ἵποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Θεοῦ”, προτείνει ὁ ἐμπειρότατος Ἀπόστολος. Αὐτή εἶναι ὑποχρέωση ὅλων τῶν χριστιανῶν, ἀνδρῶν καί γυναικῶν, ἄν θέλουμε νά ἔχουμε χριστιανικές

σχέσεις, σωστές ἀνθρώπινες σχέσεις. Τό φρόνημα τῆς ὑπακοῆς εἶναι τό πρῶτο χαρακτηριστικό γνώρισμα τῶν ἀληθινῶν χριστιανῶν. Ἡ ὑπακοή εἶναι εὐφύες φρόνημα καί ὄχι βλακῶδες, μέ τό ὅποιο κατορθώνεται παντός εἴδους συνεργασία καί γίνεται φιλαδελφία. Καί ἡ ἀληθινή φυλαδελφία ὑψώνεται καί ἀνυψώνει τό κτιστό πλάσμα σέ φιλοθεΐα.

Στό ἴδιο Ἀπόστολικό ἀνάγνωσμα καί μέ τό ἴδιο φρόνημα καί μέ τό ἴδιο σκεπτικό κινούμενος ὁ Ἀπ. Παῦλος ζητάει ἀπό τίς γυναῖκες νά ὑποτάσσονται στούς ἀνδρες τους, ὅπως στόν Κύριο. Θέλεις μέ ἄλλα λόγια νά εἶσαι καλή χριστιανή καί ὑπάκουη στόν Κύριο, κάνε πρακτικά ὑπακοή στό σύζυγό σου. Ἡ ὑπακοή τῆς συζύγου εἶναι φτερά γιά τό σύζυγο. Ὅσο σκληρός καί ἄν εἶναι, κάμπτεται ὁ ἀνδρικός ἐγωισμός του ἀπό τήν ὑπακοή τῆς συζύγου του καί κεντρίζεται ἡ ἀγάπη του καί ἡ ἐκτίμησή του πρὸς αὐτή. Ἡ ὑπακοή τῆς συζύγου εἶναι μιά στάση πρὸς τόν ἴδιο τόν Κύριο, πού τήν βλέπουν, πού τήν ὀσφραίνονται στή συνέχεια τά παιδιά, πού τήν ἀναπνέουν καί ἀποκτοῦν καί αὐτά τό ἴδιο φρόνημα. Ἔτσι μαθαίνουν νά ἐκτιμοῦν τόν πατέρα τους, ὅπως πρακτικά καί ἐγκάρδια τοὺς διδάσκει ἡ μητέρα τῆς ὑπακοῆς. Συναγωνισμός ἀγάπης καί ὑπακοῆς ἀνάμεσα στοὺς συζύγους δημιουργεῖ ἀκατάλυτους καί αἰώνιους δεσμούς, πού δέν μποροῦν νά διαρραγοῦν οὔτε καί μέ τό θάνατο. “Παράλαβε τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐν τῇ Βασιλείᾳ σου” λέει ἡ Ἐκκλησία σέ μιά εὐχή.

Στήν πρώτη μεγάλη εὐχή τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου εὐχεται ὁ ἱερεὺς νά δώσει ὁ Θεός σάν χάρισμα στό σύζυγο νά εἶναι κεφαλή τῆς γυναικός ὅπως καί ὁ Χριστός τῆς Ἐκκλησίας. Ποιά ἀληθινά πιστή χριστιανή ἀκούγοντας αὐτή τήν θεολογική τοποθέτηση δέν θά ἐπιθυμήσει τήν ἐφαρμογή της; Νά γίνει ὁ σύζυγός της κεφαλή Χριστοῦ, νά ἔχει φρόνηση Χριστοῦ, νά ἔχει χριστιανική νοοτροπία. Καί στή συνέχεια ζητάει ὁ ἱερεὺς ἀπό τόν Θεό νά δώσει τό χάρισμα στή χριστιανή παιδίσκη νά ὑπακούει τό σύζυγό της γιά νά βιώσουν σύμφωνα μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι καί σύμφωνο μέ τίς ὡραίες προδιαγραφές τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου.

Νά ἡ ἀληθινή θεοφάνεια. Ὅπως ὁ Κύριος ἔγινε ὑπήκοος μέχρι θανάτου στόν Θεό Πατέρα, ἔτσι καί οἱ σύζυγοι ἀλληλοαγαπώμενοι καί ἀλληλοὑποτασσόμενοι ὑπερβαίνουν τήν καταστρεπτική γιά τό γάμο ισότητα, πού ταιριάζει σέ πλάσματα κατώτερα τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ισότητα ἐνισχύει τήν αὐτονομία, τόν αὐταρχισμό, τόν ἐγωισμό καί οὐσιαστικά διαλύει τό γάμο καί τίς ἀσύλληπτες θεανθρώπινες προεκτάσεις του. Ἡ ισότητα εἶναι ὄρος καί κατάσταση ἄγνωστη στό χριστιανικό γάμο ὅπως τόν βίωσαν οἱ Ὀρθόδοξοι μέσα στό εὐλογημένο Ἑλληνικό Ἔθνος μας.

Ἡ Ἑλληνική Ὀρθόδοξη οἰκογένεια μεγαλοῦργησε καί σφυρηλάτησε ἥρωες καί ἥρωίδες σ’ ὅλες τίς ἐποχές, μάρτυρες, ὁσίους, Ἱεράρχες ἐντιμα στελέχη τῆς κοινωνίας, ἀπλοῦς καί χρήσιμους πολίτες, ἀκριβῶς ἐπειδή ποτέ δέ φαντάστηκε τό γάμο στά δυτικά οὐμανιστικά ἢ μηδενιστικά ἀσφυκτικά πλαίσια τῆς ισότητας ἢ τῆς ἰσοτιμίας. Ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης, ὁ ἅγιος τῆς λογοτεχνίας μας καί ὁ ἅγιος ζωγράφος τῶν ἁγίων οἰκογενειάρχων τῆς ἐποχῆς του, ὁ Φώτης Κόντογλου, ὁ Διονύσιος Σολωμός, ὁ στρατηγός Μακρυγιάννης, μᾶς δίνουν δυνατές περιγραφές τοῦ Ὀρθοδόξου γάμου καί τῶν Ὀρθοδόξων ἐγγάμων. Οἱ περιγραφές τους μοιάζουν μέ συναξάρια Ἁγίων ἀσκητῶν γιατί ἀκριβῶς αὐτό προσπαθοῦσαν, νά ὑποτάξουν μέσα στό ἀσκητήριο τοῦ ἐγγάμου βίου τους, τό ἴδιο θέλημά τους καί τόν καταστροφικό ἐγωισμό τους.

Ὅλες οἱ γνήσεις Ὀρθόδοξες ἐλληνίδες μέ τή χάρη τοῦ ἁγίου Πνεύματος αἰῶνες τώρα κατάφεραν νά κάνουν βίωμά τους τήν ὑπακοή καί μέ αὐτή νά θηλάζουν τά νεαρά βλαστάρια τους καί μέ αὐτή νά ἀνδρώνουν τά παλληκάρια τους καί μέ αὐτή νά ἐκπαιδεύουν ἄριστα τίς σεμνές θυγατέρες τους. Σώφρονες καί ψημένες στήν ὑπακοή δέν γλιστροῦσαν στόν κτηνώδη

τρόπο ζωῆς, δέν περιπλανιόντουσαν στό λαβύρινθο τῆς αὐτονομημένης καί ἀναρχικῆς ζωῆς, ἀλλά κατάφεραν νά γίνουν κυρίες μέ σιωπή πιό κραυγαλέα ἀπό τήν ἀγριότητα καί τόν ἀναρχισμό τῶν σημερινῶν ταλαιπώρων φεμινιστριῶν.

Γυναίκες ἐφάμιλλες τῶν ὁσίων καί τῶν ἀσκητῶν πού ἔδωσαν σκληρούς ἀγῶνες γιά νά πάθουν καί νά μάθουν τήν ὑπακοή.

Τέτοιες γυναίκες μποροῦσαν καί μποροῦν νά ἀναλάβουν τίς εὐθύνες τῆς τεκνογονίας καί νά γίνουν καλές θεοκίνητες μητέρες. Μέ τήν ὑποδομή τῆς ὑπακοῆς καί τήν εὐλογία τοῦ Ὁρθοδόξου Μυστηρίου μποροῦν νά κατανοήσουν τό Δεσποτικό λόγο: αὐξάνεσθε, πληθύνεσθε, πληρώσατε, κατακυριεύσατε. Ὁ λόγος αὐτός τοῦ Θεοῦ πού καταξιώνει πολλαπλᾶ τόν Ὁρθόδοξο γάμο εἶναι κατανοητός σ’ ἓνα ζεῦγος πού ζεῖ κοντά στόν πνευματικό καί πού τρυφᾷ τήν χάρη τῶν ἁγίων μυστηρίων. Εἶναι θαῦμα πραγματικό καί ὄχι ὄνειρικό αὐτό πού ἐπιτελεῖται καί σήμερα, στίς σκληρές ἀστικές δομές μέσα σέ πολύτεκνες οἰκογένειες. Ἡ εἰδική πρόνοια τοῦ Θεοῦ ἐπιτρέπει σκληρές δοκιμασίες πού λαμπικάρουν καί ἐνεργοποιοῦν καί τελειοποιοῦν τά μέλη τοῦ ἱεροῦ πολυμελοῦς κοινοβίου καί ἡ ἐπίσης εἰδική καί φιλόανθρωπη πρόνοια τοῦ Θεοῦ δίνει ἀνώτερες λύσεις στά πολλά καί ἀκανθώδη προβλήματα τῶν πολυτέκνων οἰκογενειῶν.

Ἐνας πολύτεκνος πατέρας καί μιᾶ πολύτεκνη μητέρα πού πολλές φορές ἔχουν ἀναμετρηθεῖ μέ τόν ἴδιο τό θάνατο, δέχονται χαρισματικά ἀπό τόν ἴδιο τό Θεό τίς διεξόδους τῶν ποικίλων προβλημάτων καί ἀποδεικνύουν μέ τή ζωή τους ἀκόμα καί σήμερα τήν παρουσία τοῦ Θεοῦ στήν οἰκογένειά Του.

Ὅταν ὁ σύζυγος καί ἡ σύζυγος εἶναι ὑπάκουοι στό θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀφήνουν τόν ἴδιο νά δημιουργεῖ, νά αὐξάνει, νά ὀλοκληρώνει τήν οἰκογένειά τους καί νά τήν μεταποιεῖ σέ μιᾶ “κατ’ οἶκον” Ἐκκλησία. Αὐτή ἡ εἰκόνα τῆς Ἐκκλησίας μέσα στήν οἰκογένεια προπαρασκευάζει γονεῖς καί παιδιά γιά τό ἄνοιγμα στό μεγάλο γάμο τῆς Ἐκκλησίας στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Μακάρια τά παιδιά ἐκεῖνα πού μεγάλωσαν σ’ ἓνα εὐρύχωρο, στό εὐρυχωρότατο πεδίο τῆς πολύτεκνης οἰκογενείας πού εὐλόγησε ὁ Θεός, καί πού ἀποτελεῖ προτύπωση ὄχι φανταστική, ἀλλά ἀληθινή τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν, τῆς Μεγάλης Οἰκογενείας τοῦ Οὐρανοῦ.

Μακάριοι οἱ γονεῖς ἐκεῖνοι πού ἔζησαν μέσα στίς θεολογικές καί πρακτικές προδιαγραφές τοῦ Ὁρθοδόξου γάμου. Εἶδαν καί βλέπουν ἀενάως, συνεχῶς τό νερό νά γίνεται κρασί, τήν ἀπλή ἀνθρώπινη ἀγάπη νά γίνεται χριστιανική ἀγάπη καί τά λίγα ὑλικά ἀγαθά ἢ νά ἐπαρκοῦν ἢ νά πολλαπλασιάζονται θαυματουργικά ἢ νά ἀφθονοῦν.

Μακάριοι τέλος οἱ γονεῖς ἐκεῖνοι πού πῆραν στά σοβαρά τήν υπόθεση τῆς σωτηρίας τους. Πού θεμελίωσαν τήν οἰκογενειακή τους ἐστία μέ τόν Ἁγιασμό, μέ τό εἰκονοστάσι τους, μέ τό ἀκοίμητο καντηλάκι, μέ τή νηστεία, μέ τή Σαρακοστή, μέ τό κομποσχοινάκι, μέ τήν ἀδιάλειπτη νοερά προσευχή.

Ὁ π. Χαράλαμπος ὁ ἡγούμενος τῆς ἱεράς Μονῆς Διονυσίου μᾶς ἔλεγε πώς στήν πατρίδα του τή Μ. Ἀσία ὑπῆρχε χωριό πού ὅλοι ἀπό τριῶν χρονῶν, ὅπως ἡ Κυρία μας Θεοτόκος, μάθαιναν τήν εὐχή καί μεγάλωσαν μέ τήν εὐχή καί ἀνδρώνονταν μέ τήν εὐχή “Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με”.

Σεβασμιώτατε, παρακαλοῦμε εὐχηθεῖτε νά δίνει ὁ Θεός σῶφρονα Ὁρθόδοξο λογισμό στους χριστιανούς καί στους οἰκογενειάρχες γιά νά πολιτεύονται μέ Ὁρθοδοξία καί ὀρθοπραξία μέσα στίς οἰκογένειές τους, ὥστε νά γίνει ὁ Κύριος ἴλεως στή σημερινή λαίλαπα τῆς ἀναρχίας πού μάχεται τή χριστιανική οἰκογένεια. Γιά νά καταξιώθει χαρισματικά ἡ σύγχρονη

οἰκογένεια νά λειτουργήσῃ στίς θεανθρώπινες προδιαγραφές, ὥστε νά ζεῖ τήν ἀληθινή Τριαδική Θεοφάνεια.

Εὐχηθεῖτε, Σεβασμιώτατε, νά καταφέρουμε νά παραδώσουμε στή νέα γενιά ὅλο τόν παραδοσιακό Ἑλληνορθόδοξο οἰκογενειακό πλοῦτο μιᾶς ὑψηλῆς θεανθρώπινης ἐκλεκτῆς βιοτῆς.

Τέλος καί τῷ Θεῷ ΔΟΞΑ.

**ΙΣ ΧΡ
ΝΙ ΚΑ**